

Székely Közélet

Politikai, közgazdasági és társadalmi ujság

Előfizetési árak:
Egész évre 50 Lei, félévre 26 Lei, negyedévre 13 Lei.
Egyes szám ára 1 Lei.

Felelős szerkesztő:
TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 14. sz.
T. szám: 34.
Megjelenik minden vasárnap.

„Ti a kitartásban vagytok gyöngék.”

A messzi utra induló apa hagyakozik gyermekeinek. Végig nézte, figyelte életmódjukat, gazdálkodásukat, igyekezetüket. Sok tetsző erényt és jóságot talált bennük, amit nem késlekedett nyilvánkoztatni, de talált súlyos hibákat is, melyeket viszont bűnnek tartott elhallgatni, takarogni.

Ki az a hálátlan gyermek vagy utód, ki a távozó, messzi utra induló, a családi körből kiválni kényszerült apai intéseket, a figyelmeztetéseket figyelmen kívül tudná hagyni? Csak romlott szív és fásult lélek teheti ezt, melyből kivesszett a kegyelet hálás érzése.

Ilyen messzi utra elindult apához hasonló a mi szeretett és tisztelt volt elnökünk, kinek vezetése alatt a „földmives szövetség” keretében a gyermekekhez voltunk hasonlóak, mert ő atyai szeretettel vezette, intézte, figyelte ennek munkáját, haladását. Látott, ismert sok jót, székely fajának sok erényét, de a hibákat is megtalálta a nem takargatta, mert tudta, hogy az nagyobb bűn magánál a hibánál. Most mikor a külső kényszerítő körülmények folytán eltávozott e nagy család, a földmives szövetség köréből, bucsuzó körlevelében megemlékezik az erényekről és hibákról. Vajha minden gazdakör a földmives szövetség keretében hangosan és többször elolvasná e proficiát, melynek sorából, mint egy tükörről megtalálhatjuk a reánk váró, igen sok és rendkívül fontos tennivalókat.

A fenti cím is egy elvitathatatlan reánk találó, lelkiünket égető, szívünket marcangoló figyelmeztetés, hagyakozás kell, hogy legyen: *Ti a kitartásban vagytok gyöngék.* Micsoda találó ülés ez a szeg fejére!

Elgondolom azt a kínos esztendőt, melyben szeretett volt elnökünk, nap-nap után, vezető munkatársaival, őrlődött, emésztődött. És eszembe jut annak a lelkes, nagy számu ezerekre menő székely népnek buzgó, lelkes megnyilvánulása, mellyel ő maga sürgette, követelte a földmives szövetség megalakulását. Akkor azt mondták sokan a vezetők és értelmiség köréből: Végre ez a faj is kezd eszmélni, tennivalóinak öntudatára jutni. Sajnos nem így történt. *A kitartásban gyöngéknek bizonyultak sokan.* Sokakat a sértett ambíció, másokat az anyagiakban ért csalódás (az ingyenre, potyára való hiába várakozás) némelyeket a közönyösség, másokkal való nem törődés vitt és állított félre sorainkból.

Az elnökséget, vezetőséget hibáztatni a legkönnyebb. Az ilyen munkához társakat, ujságokat lehet kapni. De ami bajosabb, azt nem teszi meg minden tag, hogy számoljon önmagával, lelkiismeretével, hogy megtette-e ő mindent, amit fajunknak e gazdasági ügye kíván?

Mert itt többé nem arról van szó, hogy Jánosbá jó gazdaköri elnök-e? Vagy a pap, tanító teszen-e valamit a szövetség érdekében? *Itt mindenkinél ki kell állni a síkra és tenni kell.* Itt nem azt kérjük tovább, ki disszekedik az elnöki címekkel delog nélkül, hanem számon kérünk minden mozgalmat s felébresztünk minden álmos,

közönyös gazdatársat éppen az összesség érdekében. Tesszük ezt azért, mert mindinkább belátjuk, hogy az összesség közgazdasági érdekeitől való ezen félrehuzódás bűnös alábasása fajunk gazdasági boldogulásának. Ha elődeink azt mondták: „együtt, mindnyójan,” mi ezt sokkal jogosabban hangoztathatjuk, akkor, midőn a székely kirendeltségek s más segítségük eltűntek. Most az egymáson való segítség ideje jött el. Éppen ezért nem elégszünk meg tovább a szövetség íróasztala mellett való számontartással, hanem a nyilvánosság előtt vesszük számba, kik elősegítők gazdasági boldogulásunknak s kik akadályozói félrehuzódásunkkal? Ürmési József.

Az új adótörvények

kivetésének előmunkálatai már kezdetüket vették s a becslési bizottságok már működésben vannak. Az eddigi működés már megmutatta, hogy a bizottságok nem mindenütt állanak hivatásuk magaslátán, s oly jövedelmi, illetve forgalmi árakat állapítanak meg, melyek sem a kormány intenciójának, sem a polgárság fizető képességének nem felelnek meg. Nem lehet célunk egy rövidke cikkben az új adótörvények magyarázatát adni, pusztán pár példával akarunk rávilágítani arra, hogy a megállapítás helytelen s azon reparálni kell.

A Székelyudvarhelyen alakított becsló-bizottság a szántóföldek, rétek, gyümölcsösök és veteményesek tiszta jövedelmét megállapította és pedig az I. osztályu szántó holdjának tiszta jövedelmét 200, kaszálót 300, gyümölcsösét 800 és veteményesét 1200 leuban. Kell-e e megállapításnál beszédesebb bizonyítéka annak, hogy a bizottság mesterségét nem érte te, az a bizottság azt sem tudta, minden valószínűség szerint, hogy mi adó jár a megállapított tiszta jövedelem után, nem vetett számot azzal, hogy megállapítása fedie a tényleges állapotokat s az adózók fizetési képessége megbírja-e a kiróvandó adókat. A miképp említettük, a legjobb minőségű szántóföld holdjának tiszta jövedelme 200 leuban, a legsilányabbé 140 leuban van megállapítva. Ezen megállapítás alapján a tulajdonos fizet a „Cedula A” alapján 200 leus alapján 15% = 30 leu s a „Cedula C” alapján 12% = 24 leu, összesen egy hold első osztályu szántóért 54 leu, a legsilányabb szántó holdjáért (140 leu u. 15 + 12%) = 37 80 leu adót. Első osztályu kaszálók adója (300 leunak 15%-a) = 45 és (300 leunak 12%-a) = 36 leu, összesen 81 leu, a legsilányabb kaszálóért (250 leunak 15 + 12%-a) = 67 leu 50 bani.

Egy hold gyümölcsösért (800 leunak 15 + 12%-a) = 216 leu és egy hold veteményesért (1200 leunak 15 + 12%-a) 324 leu. Bizonyos levonások vannak; azonban ezek oly csekélyek, hogy a nagyfokú adóterhek könnyítésénél figyelembe sem jöhetnek. Arról aztán ne is beszéljünk, hogy bizonyos összegeket még a progresszív adóztatás alapján is kell némelyeknek fizetni. A fent említettek alapján bárki kiszámíthatja, hogy mily összeget kell f. évi április 1-től kezdődőleg fizetnie, ha ez a becslés megállaná a helyét. Szerencsére a törvény módot nyújt arra, hogy a sérelmesnek vélt megállapítás ellen a becslési kimutatásnak közszemlére történt kitételét követő 15 nap alatt egyesek vagy egyes községek felebbezéssel élhessenek. A felebbezés az illetékes pü. igazgatóságnál nyújtandó be.

Az, hogy a kormány ezen új adók életbehozatalával nem akart az adófizető polgárokra elviselhetetlen terheket róni, kiviláglik a kormányelnök által kiadott román nyelvű s egyes kirakatokban kifüggesztett felvilágosító utmutatásból. Példákkal van illusztrálva ezen utmutatásban, hogy mily összegű jövedelmek után mily

adók fizetendők. Ezen utmutatásban például egy hektár föld tiszta jövedelme 100 leuban van megállapítva. Ha tudjuk, hogy egy hektár 1 és 2/3 hold, illetve helyes kiszámítással 1 hold 1109 □ öl, akkor 1 hold szántó tiszta jövedelme körülbelül 60 leunak felel meg. Ha figyelmebe vesszük továbbá azt, hogy a kormányelnök nem a székelyudvarhelyi s talán nem is az udvarhelymegyei határt nézte, amikor a föld tiszta hozadékáról példát hozott fel, hanem a regátbeli jobb termő földek hozadékának középarányát vette példájában zsinórmértékül, — megállapíthatjuk, hogy bizottságaink nemtudásból, tulbuzgóságából avagy figyelmenlenségéből eszközök lettek abban, hogy elviselhetetlen terheket róvassunk meg.

Mindazon helyeken tehát, ahol a tényleges jövedelemnél aránytalanul magasabb összegben lett a tiszta jövedelem megállapítva, a községek azonnal éljenek felebbezéssel és kérjék, hogy esetleg egy bizottság küldessék ki, mely bizottság a körülmények mérlegelésével végérvényesen fog dönteni. Ezzel a tettünkkel mi nem akarunk az államkormány ellen munkálni, az illojális cselekedetnek sem tudható be, pusztán jogos érdekeinket védjük akkor, amikor a bizottságok tulzott megállapításai ellen óvat emelünk.

A mi hegyoldalas, hepe hupá, köves, kavicsos szántóföldeink, kopár kaszálóink össze sem hasonlíthatók a dunamelléki, avagy a bánáti szántókkal és kaszálókkal. A mi földjeink a legjobb esetben a hatszoros magot adják meg, azt is keserves munka és szorgalom árán, de öröm akkor is, amikor a négyeszeres mag megtérül. A becslésen tehát változtatni kell, ha azt nem akarják, hogy néhány év alatt az adóalanyok megszűnjenek s a föld a terhes adózás miatt kicsuszszék a tulajdonosok lába alól.

Nagyon is értjük azt az intelmet, „add meg az Istennek ami az Istené, a császárnak, mi a császáré!” De többet adni, mint amit adhatunk, nem lehet; többet kívánni, mint amit tehetünk: hiábavaló és célszerűtlen. Tudjuk, hogy a hosszas háboru nagyobb teherviselésre kötelez mindnyájunkat, fizetünk is; de a követelés fizető képességünket nem lépheti túl, mert akkor beáll az abnormis helyzet, következik a krízis.

A bizottságoktól több belátást, helyesebb mérlegelést kérünk, mert az annyira várt és óhajtott konszolidáció megjöttén és megerősödésén csak is ugy munkálkodhatunk ezekkel, ha a lelkek nyugodtak, s nincsenek ökökös aggodalomban és remegésben a jövőt illetőleg. V.

Megalakult a Romániai Magyar Dalos Szövetség.

A világháboru kitörése a sok társadalmi egyesülettel együtt a kulturális célt szolgáló dalárdák működését is megakasztotta. A próbahelyiségeket kaszárnyák váltották fel, a dalosok szereplésének szintere a harctér lett, szerepüket átvették a harci eszközök, csattogásaikkal, bőmbőléseikkel. Most, hogy elült a harci zaj s hazatértek a dal bajnokai, újra megélelték daluktól az azt szomjuhozó társadalmi élet. Megtörténtek a szervezkedések és folytatódik a megozakított munka; a magyar dal fejlesztése és ápolása.

A nagy történelmi átalakulással a csatolt területek magyar dalárdái is elszakadtak központi szervezettől, a budapesti Országos Dalos Szövetségtől. De mert értékes faji kincsünknek, a magyar dalnak megőrzésében nem maradhatunk minden irányítás és vezetés nélkül, megalakítottuk a Romániai Magyar Dalos Szövetséget. Az eszme megvalósításának kérdését a braszó Magyar Dalárda vetette fel, mely élénk visszhangra talált a csatolt területek magyar dalárdáinál. E hé 13 án d. e. 11 órakor történt meg

az országos szervezkedés kimondása Brassóban, hol a romániai magyar dalárdák, kettő-három kivételével, — kik csatlakozásukat szintén bejelentették — mind képviseltették magukat.

A székelyudvarhelyi Székely Dalegyelet a szövetségi gyűlésre Nagy János elnököt, Mévay György karnagyot és dr. Benedek Géza titkárt küldötte ki képviselőjében. A majdnem négy és fél évtizedes multu, több versenyen mindig győztesként szereplő és ezáltal országos hírnévre szert tett Székely Dalegyeletnek kiküldöttjeit megkülönböztetett vendégszeretettel részesítette — nemcsak a vendéglátó testvér testület, hanem Brassó város magyar társadalma is.

A korszakalkotó kultur-ünnepség tulajdonképpen 12-én este a brassói dalárda hangversenyével kezdődött. A sikeres műsor után a természet szufolásig megtöltött közönség egy része táncra tett előkészületeket, a kiküldött vendégek pedig, mintegy 50-en, ismerkedési estélyre gyűltek össze.

Az alakuló közgyűlést 13-án d. e. 11 órakor nyitotta meg Szeplér Ferenc a rém. kath. főgimnázium rajztermében magas szárnyalású beszéddel, mely után az alapszabályok megalkotására került a sor. Az előterjesztett alapszabálytervezetet Dalegyeletünk kiküldöttjeinek és pár testvéregyesület kiküldöttjeinek módosító javaslatai után egyhangulag elfogadták. Majd a tisztikar megválasztására került a sor, melynek tagjai a brassói dalárdából kerültek ki, élükön Szeplér Ferenc elnökkel. A 12 tagú választmányba Dalegyeletünk képviselőjében Nagy Jánost választották be, elismerésül kiküldöttjeink ügybuzgó fáradozásainak.

A célhoz méltó ünnepélyes közgyűlés befejezése után a kiküldöttek a brassói dalárdával társas ebédre mentek, melyen a brassói magyar társadalom színe java is igen szép számban megjelent. Egymásután szólaltak fel Szeplér Ferenc, dr. Benedek Géza, dr. Szele Béla, Nagy János és még pár kiküldött, méltatva a dal ápolásának fontosságát és a szövetezés szükségességét. Nemsokára a pobarak csengésével összefolyt cigányzene zugsát felváltotta dr. Benedek Géza kellemes csengésű, tiszta és iskolás hangja, ki Szeplér Ferenc felhívására egy ének-szóló előadásával ayorta meg egy a zenesz, mint a dílet-tánc közönség rokonszenvét és elismerését, Nagy János szólója ugyancsak nagyban hozzájárult ahhoz, hogy az ünnep közönséget dalegyeletünkkel szemben fehozott érdeklődésre figyelmeztesse.

A mindvégig kellemes ünnepségnek a késő éjjeli órák vetettek véget, mikor a kiküldöttek legnagyobb része újult lelkesedéssel, nemes munkakészséggel tért haza testületéhez, hogy hasznosítsa dalárdája javára azt a mulhatatlan eredményt, melynek elérésében részes volt.

A képviselt dalegyeletet két elsősorban a Székely Dalegyelet felé fordult a legnagyobb érdeklődés, melyben nem is csatlódott sem a Brassói Magyar Dalárda, sem a brassói magyar társadalom; hanem még dalárdánk és közönségünk sem, amely kíváncsian várta dalegyeletünk kiküldöttjeinek az utról való visszatérését. Ez az ut már is biztosította a Székely Dalegyelet jövőjét, mikor ez újra méltó lesz régi szép és nagy híréhez.

A Székely Dalegyelet ezuttal is hálásan emlékszik meg a Brassói Magyar Dalárda és a brassói magyar társadalom lekötelező vendégszeretetről, melyért köszönetét és azt a kívánásgát fejezi ki, hogy azt a magasabb cél diadala érdekében minél hamarabb viszonzhassa. dr. b.

Az 1%-os forgalmi adó.

A „Monitorul Oficial“ 145. száma közli a 129.658—1921. számú, f. évi október hó 1-én kelt pénzügyminiszeri rendeletet. A rendelet a luxus-adó és számadás alá tartozó egyénekre vonatkozó adótervnyet egészíti ki és magyarázza. A törvény 35, 36 pontja szerint a földbirtokok (földművelők) kötelesek bevallani termésük mennyiségét, mindenféle állatállományukat, kimutatva, hogy mennyit tartanak meg saját részükre és mennyit szándékoznak eladni.

A rendelet I. pontja szerint, minden termelő köteles vallomást tenni termelésének eredményéről, akár tulajdonos, akár bérlő; még pedig a) mindazok a termelők, kiknek 25 holdon felüli birtoka van, b) minden szőlő, szilva vagy más gyümölcs-termelő, 5 holdon felül, c) minden termelő, kinek erdeje, fáteléből, tavakból vagy más ilyenmü területéből álló ingatlana van.

II. A vallomások 2 példányban állítatnak ki, ott, ahol a terület kihasználása f. évi október 1—15-én történt. A terület szerint illetékes városi tanács, előljárással az ott beadott vallo-

mások 1 példányát megőrzi, a másikat átteszi az illetékes körzeti adóhivatalhoz.

III. A vallomásnak a következőket kell magába foglalni: 1. az 1921. szeptember 1-én meglévő összes terményeket, 2. a saját szükségletre vagy vetőmagnak fenntartott mennyiséget.

IV. Az 1%, az október 15-ig történt eladások után október 16—25-ig fizetendő be, a további eladásnál az 1%, az eladás alkalmával fizetendő.

V. Minden termelő köteles pontos számadást vezetni az eladott termények után és a vezetett regiszter (napló) alapján az adót beszolgáltatni.

VI. Minden terménynél, mely mentes ezen adó alól, úgy kell eljárni, ahogy a „Monitorul Oficial“-ban közhírrá volt téve.

VII. Azok a kisbirtokosok, kiknek 25 holdon alul, vagy a szőlő-, szilva- és gyümölcs-termelők, kiknek 5 holdon alul van a művelt ingatlanuk, az előljárással és a perceptor előtt a miniszterium által kiadott blankettákon eszközlik vallomásukat. Vallomásukban felszámítandó, mit tartanak saját részükre és mit szándékoznak eladni.

Ezeknek a vallomásoknak alapján az adatok statisztikailag fel lesznek dolgozva.

VIII. Az 1% adót a VII. pont alá tartozók a befizetéseket összefoglaló kimutatás alapján fogják teljesíteni.

IX. Minden adóbejáró közigazgatás köteles a rendelethez alkalmazkodni.

HIREK.

November 19.

A ref. püspöki látogatás befejezése.

Nagy Károly dr., a reformátusok püspöke, szombaton és vasárnap folytatta és befejezte mult számunkban már megemlített látogatását. A látogatás elsősorban a kollegiumnak szólt. Szombaton délelőtt a püspök és a kíséretében levők az intézet összes tanárainak óráin tettek rövid látogatást; a déli órákban pedig a gyűjteményeket és a konviktusi helyiséget is megtekintették.

Szombaton délután ifjúsági konferenciák voltak. Makkai Sándor dr. theologiai igazgató először az alsó négy osztály leányöndékeinek a lelki vakságról és siketségéről beszélt, azután a négy alsó fiúöndékeinek a barátkozásról. A gyermekek mindennapi életéből vette megkapó példát a hallgatósága értelmi színvonalán fejtegette ki azok lelki alkalmazását is, teljesen lekövetve nemcsak apró, de nagy hallgatóinak figyelmét is. Utána Illés Gyula dr. tartott magvas beszédet a felsőbb osztályos fiú- és leányöndékeknek, lélektani alapon fejtegetve az önuralom hasznát és szükségességét. Kiemelte, hogy az egyházkerület hét református középiskolája közül a miénk nemcsak egyike a legjobban berendezetteknek, hanem aránylag a legkevésbé van túlszűfolyva és ezt a külső kényelmet is mentül tartalmasabb és áldásosabb munka kifejtésére kell felhasználni. Végül az összes öndéksereghez Nagy Károly püspök intézett buzdító beszédet.

Az ifjúsági konferenciák után az előljárással és tanári kar közös gyűlésén a tanügyi előadó számolt be tapasztalatairól, elismerésüket fejezve ki egy a tanárok munkája, mint az iskola vezetése fölött. A püspök pedig azokat az irányelveket ismertette, melyeket a változott viszonyok között követni kell. Erős hitű és megbízható nemzedéket kell nevelnünk. Eszt a jellemképzésre kell legfőbb gondunkat fordítanunk, amit csak a vallásos nevelésnek intenzívebbé tételével lehet elérni.

A püspök nem akart úgy eltávozni a városról, hogy a hívek egyeteméhez is ne szóljon, s vasárnap délelőtt az istentiszteleten Makkai imádsága után prédikált. Máté XXVIII. 18—20. alapján beszélt a Krisztus egyedüli hatalmáról és a keresztény egyház azon küldetéséről, hogy minden népet megtanítson a krisztusi igazságra. Mert csak akkor lesz békeség és boldogság a földön, ha egyedül Krisztus lesz az ur és minden szívet az ő szeretete hat át. — Városunk közönsége felekezeti különbség nélkül megtöltötte a templomot és szinte álmétkodással hallgatta az ékeesszavú főpásztor szíveket és veséket átjáró hatalmas beszédét. A gyülekezetet teljesen magával ragadta s mikor a beszéd végén imádságát mondta, a szemek megteltek könnyel és a szívek közös érzésben dobbantak össze.

Istentisztelet végeztével az egyházak és hivatalok tisztelgése következett.

Délután a vasúti állomáson nagyszámu kö-

szöveg és a kollegium ifjúsága jelenlétében Szabó András koll. igazgató bucsuzott el a püspöktől és kíséretétől, megköszönve az iskola érdekében kifejtett fáradozásukat és jóindulatú bölcs tanácsait. A püspök válaszában kiemelte, hogy nekünk romániai magyaroknak nem az irredentizmusban van a jövőnk, hanem a békés munkában és az egymást megbecsülő felebaráti szeretetben.

A főpásztori látogatás általában felemelő ünnepé avatta itt az elmúlt napokat. Jól esett a nehéz viszonyok nyomása alól pár órára felszabadulva, az eszmék tiszta világába elmerülnünk.

Jegyzői áthelyezések. A vármegye prefektusa Caracas Lajos felsőrákosi és Godra Mihály lövétel jegyzőket kölcsönösen áthelyezte. Áthelyezte még Babos Jánost Fenyédről Homoródszentlászlóra, Bartalis Jenőt Homoródszentlászlóról Bikafalvára, Máté Józsefet Bikafalváról Fenyédre, Kádár Adolfot Fenyédről Zetelakára, Nagy Bélát Zetelakáról Farcádba, Szabó Imre Dénes zetelaki segédjegyzőt a bordosi segédjegyzői állásra.

Eljegyzés. Kovács Lajos „Hangya“-tisztviselő Nagyváradról és Köllő Margitka Homoródszentmártonból jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Fillérestély. A Polgári-Önképző egyület legközelebbi fillérestélye a „Bukarest“-szálló nagytermében kedden, 22-én lesz. Műsor: 1. Nyitány. 2. Felolvas: Tompa László. 3. Énekel: Jakabos Irénke. 4. Szaval: Németh Andor. 5. Hegedűsoló: Kónya Jancsi. 6. Monológ, előadja: Papp Margitka. 7. Kuplé: Páncól Sándor. — Rendezők: Jakabos Irénke és Ilonka, Bartók Sándor és Schubert József. Kezdeté este 8 órakor. Tínc 1 óráig. Jegyek váltása, mint a multkor.

A Szent Imre-ünnepélyen f. hó 13-án a rém. kath. főgimnázium tornacsarnokában nagy közönség jelent meg a változatos program iránt mindvégig élénk érdeklődést tanúsított. Az ifjúsági énekkar (vegyeskar) 2 énekszámot, az ifjúsági zenekar egy zeneszámot adott elő jó érzetanaltsággal, kellemes hatást kelteve. Vass Magda igen értelmesen, teljes átérzéssel szavalt egy lendületes költeményt. Ugyancsak sikeresen szavalt Beke Béla VIII. o. tanuló. Szentkovits Erzsébet és Winter Pál énekkvettje, melyet Ferenczy János és Petres István hegedűn ügyesen kísértek, tetszést aratott. Úgyes és talpraesett ünnepi beszédet mondott Pál János ifj. önképzőkör elnök. Végül Fazakas Gáspár főgimnáziumi tanár mondott, igen nagy hatást keltő zárószavakat. Erős és találó szavakkal estorozta a modern irdalomban észlelhető inálestelen és káros irányzatokat, melyeket Erdélyben főképpen a mindenfelől ide vetődött emigráns irók egy része művel.

A Székely Dalegyeletnek vasárnapra, f. hó 20-ára a rém. kath. plebánia-templomban tervbe vett egyházi hangversenye az új próbanapok beosztása miatt halasztást szenved. Az ünnepség napjáról tájékoztatni fogjuk a közönséget.

Ragályos betegségek. A városi tisztifőorvos intézkedése folytán, a rendőrség szigorú rendeletet adott ki a nyilvános helyiségek, nevezetesen: hivatalok, iskolák, kereskedések, kocsinák és várótermek fertőtlenítésére, a városunkban fellépett ragályos betegségek továbbterjedésének megállítására céljából. A fertőtlenítő szerek 30 leu ellenében a rendőrségnél átvehetőek. A vármegye területén, a legujabb orvosi jelentések szerint, 35 skarlátos beteg van. Ebből Székelyudvarhelyen 10, Kismódon 16 megbetegedés történt, a többi szörványosan fordul elő. Difteritiszben városunkban két beteg szenved. A ragály nem túlságosan rossz indulatú, könnyen gyógyul, gyors orvosi beavatkozás mellett. Ha a jövő héten a betegség nagyobb méreteket ölt, valószínűleg az iskolákat is bezárják.

A református kollegium ifjúsága dec. hó 10-én, Kisfaludy Károly fellépésének századik évfordulója alkalmából elő fogja adni korhű jelmezekben és kiállításban a költő Családások című vigjátékát.

Bírói áthelyezés. *Firtoscu* Miklós szász-városi járásbíró az itteni járásbírószékhöz helyezték át.

Az Osvát-kabaré estély programja már teljessé lett. A Négyzet rendezőinek a napokban sikerült még megnyerni szereplésre Radnay Zoltán dr. itt működő kiváló tanátnőt és feleségét, az elismert jelesgű R. Fényes Jankát, a kik modern táncokat fognak az estélyen bemutatni. Nevük, egyéniségük biztosíték, hogy produkciójuk hatásos és magas nivóju lesz. A programban még a közkedvelt, kitűnő Kónya Jancsi nyitánya, a már említett két kiváló ének-szám (Kertész Árpád és Benedek Géza dr.) foglal helyet, s az estély többi részét Osvát Kálmán dr. a kiváló író és conferancier fogja kitölteni. Részletes műsor a plakátokon, jegyek hétfőtől kezdve a Könyvnyomda r. t. üzletében. A nagy érdeklődés miatt ajánlatos idejekorán előjegyezni.

Halálozás. *Ozv. Mihálovi*s Béla né Weidenheimi báró Korb Aranka, f. hó 14-én, 44 éves korában Kolozsváron meghalt. Hált tetemét hazaszállították a székelyudvarhelyi állomásra, ahonnan 19-én, délután fél 2 órakor temették örök nyugalma helyére, férje mellé a róm. kath. temetőbe. Csak pár hónappal ezelőtt távozott el innen, érzékeny bucsút véve tanítványai és ismerőseitől, egy boldogabb viszontlátás reményében. Korán elhunyt férje után, ki a róm. kath. főgimnázium kiváló tanára volt, szerény viszonyok közt maradva, hogy fiait nevelthesse, fáradhatatlan munkát fejtett ki, főképpen zongoratanítással foglalkozott, mindenütt megelégedést és szeretetet váltva ki működésével.

Misszió és oltáregyleti estély. A helybéli róm. kath. templomban a hitélet fejlesztése céljából december 11-18-ig missziót fognak tartani, amely alkalommal az egyházmegye legkiválóbb szónokai fognak beszélni. A misszióval kapcsolatban az Oltáregylet december 18-án nagyszabású estélyt rendez, melyen előreláthatólag több kolozvári író is fog szerepelni. Az estély műsorát annak idején közölni fogjuk.

Világhírű zongoraművész, Szasa Gorodinszky fogja f. hó 23-ikán, Székelyudvarhelyen, egyetlen hangversenyét megtartani, mely páratlan művészi esemény iránt, annak már előzetes hírére is, a közönség minden rétegében, érthető nagy érdeklődés nyilvánul meg. A most 32 éves művész mögött már rendkívül érdekes, nagy sikerekben és szenvedésekben gazdag múlt áll. Kaukázusban született és a szentpétervári művész-akadémiát kitűnő sikerrel végezte el. Már 1910-ben, Newyorkban ezer és néhány száz, a világ minden részéből való zongoraművész között a Rubinstein-versenyen első lett, s ezzel egyszerre világhírnevet szerzett. Azután a világ számos nagy fővárosában kiváló sikerrel, lelkesedést kelte hangversenyezett. A világháború őt is magával sodorta, fogságba került, s Magyarországon több városban, foglytáborokban hányódott, sokszor napszámos munkát végezve. Fogsága alatt egy rendkívül finom és bájos nagyváradi úri leánnyal megismerkedve, egész életre kibátóan egymásba szerettek. Egybekeltek és a művész a forradalom után is ittmaradt, most Nagyváradon van zenekadémiája. Közben Románia (az ó-királyság és Erdély) különböző városaiban a legnagyobb, sokszor páratlan hatást kelte hangversenyezett. Jelenleg Angliába (Londonba) készül hangversenyuttra. Itteni hangversenye 23-ikán, szerdán este 8 óra 30 perckor kezdődik a református kollégium tornacsarnokában. Műsora a következő: Rachmanioff Prelude, Liszt a la Pelerinage, Rubinstein Ballada, Gorodinszky Scherzo. — Szünet. Sgambati Nenia (Temetési dal), Arenszky Basso Ostinato, David la petit Simphonie. — Szünet. Tschaikovsky Concert G. moll, Rachmaninoff Polischinelle, Chopin Polonaise As dur, Grieg Ia Hölle des Berg-Königa. (A hegyi király barlangjában.) Jegyek árai: 21 és 12 leu. Érdekes megemlíteni, hogy a világhírű művész, aki mint ember is a legkedvesebb, legvonzóbb egyéniségek közé tartozik, egy kutyának köszönheti életét. Szentpéterváron, mint 11 éves diák, kocsolyázni akarta, a Néva vizébe esett és a víz már egy bárka alá sodorta be. Két kutyájuk azonban a házablakán kinézgetve, észrevette a balesetet; az *ablaktáblát átütve* kiugrottak és az egyik az utolsó percben kimentette a fiút, kiből később a jelenkor egyik legkiválóbb művésze lett.

Országos állatvásár lesz f. hó 29-ikén Szentegyházasfaluban, miután a száj- és körömfájás annyira csökkent, hogy a vásár megtartható.

A városi számvevőség és adóhivatal az új helyiségébe, a Mária Valéria intézetbe (volt áll. el. iskola) van áthelyezve. A többi helyiségek renoválása után, közelebbről, az egész városi tanács átköltözik.

A polgári önképzőkör november 15-én újból megkezdte eddig is bevált felléretélyeit. Fischer Ferenc megnyitója tetszésre talált. Ince Gituska s Esztergár Rózsika táncduettje meglepően kedves volt. Megkapóan szavalt Magyar Erzsé. Radnay dr. bravuros hegedűjátéka nagy hatást keltett, ráadását is kellett játszania. Kellemesen hangzott Ferenczy Böske éneke. A bohózat szereplői: Csandor Jenő, Jeszenzky Miklós, Csép Rózsi, Lórinz Erzsike és György Ilonka ügyesen megállították helyüket. A műsort sikerült táncmulatság követte.

Adókiivetés. Alábbiakban közöljük, hogy a cedularis adók alapját képező holdankénti bérletek mily összegben lettek megállapítva. Székelyudvarhelyen: szántó I. oszt. 200, kaszáló 300, II. 190, 280, III. 180, 270, IV. 170, 260, V. 155, 250, VI. 140 leu. Műkert, zöldség- és gyümölcsös kert I. 1600, II. 1200, III. 800. Erdőnél a fákhoz az utolsó oszt. szántó értéke, 2800 leu, hozzáadva az erdő vagyonértékét. Kadicsfalvár: szántó II. 160, kaszáló 290, veteményes 900, III. 150, 280, 880, IV. 140, 270, 860, V. 130, 260, VI. 110, 240. Bethlenfalván: szántó II. 190, kaszáló 200, III. 180, 190, IV. 170, 180, V. 160, 170, VI. 120, 130, veteményes I. 1200, II. 1100, III. 1000 leu.

Kögyeletstérő, elfajult izlésű egyének cselekedetét panaszzalják figyelmes temető-látogatók; ezek a ref. temetőben a hozzátartozók nélkül, elhanyagoltan álló sírok köveiről — arcul tve minden emberi érzést — a csendesen nyugvók nevét lekaparják és a sajátjukat vésetik rá, hogy ezáltal a sír területe, közel együtt, észrevétlenül az ő tulajdonukba menjen át. Felhívjuk a temetőőr figyelmét, hogy az ilyen elvetemült, kapzsi egyéneket figyelje meg és tegyen följelentést ellenük.

A Hargita Testőző Egylet f. hó 16-án tartott választmányi gyűlése elhatározta egy műsorral egybekötött táncmulatság rendezését, december 3-ra. A pompás műsor összeállítására egy bizottság alakult, mely már előre ígéretet kapott Fehér színigazgatótól, hogy az estélyen egy pár jó erővel együtt szerepelni fog, ezzel is emelve az est nivóját.

Harc a tudóvész ellen. Tudományos körök részéről a tudóvész ellen világszerte folytatott mozgalomnak európai nevű harcosa Hollós József dr., aki az ugynevezett Spengler módszer segítségével már nagy számú eredményes kísérletet végzett. Hollós József dr. kísérleteiről és terveiről nagyobb szabású cikket írt a „Napkelet” 15-iki számában, mely mindenütt méltó figyelmet fog kelteni. A folyóiratban ezenkívül Szende Pál volt magyar miniszter a világpolitika mai helyzetét érdekes körképben foglalja össze, Paál Árpád a Magyar Szövetség újja szervezésének ügyéhez szól hozzá, Borbély István, a kiváló esztétikus a haladó Kis József költészetéről ír. A szépirodalmi részben Nagy Dániel és Mohácsi Jenő értékes novelláit, Déri Tiber és Vozári Dező verseit találja az olvasó. A hatalmas Balázs-regény és az élenk. változatos jegyzetovat egészíti ki a kitűnő folyóirat tartalmát.

Gyilkosság-e vagy baleset? Bartók Ferenc 75 éves székelyszentkirályi lakos unokájával, Bokor Dénesnével lakott együtt. Az öreg ember f. hó 15-én hajnali harangozáskor moztaláb távozott el a lakásáról, unokája tudta nélkül, ki meg volt győződve, hogy nem mehetett messzire ilyen sáros, lucskos időben. 16-ikán a déli órákban megjelent nála Bodó Dénes székelyszentkirályi lakos és újságolta, hogy aggasztóan a falu határában levő Lukács-kert mellett a földön elterülve, halva találta, egy szál deszka és két safa mellett. A törvényszéktől Voszka dr. ügyész, Szabó Géza dr. vizsgáló bíró, Comsa dr. és Böhm dr. orvosok 18-án a tett színhelyén megjelentek és megállapították, hogy a koponyán mutatkozó tompa ütés mellett szivbaja is okozhatta a halált. A vizsgálat megindult.

KÖZGAZDASÁG.

A természet mintha megbánta volna a kora ósz silányságát, a télbe hajló időben akarja kárpótolni az elmaradottakat. Lanya eső hulldogál mindegyere a földre, a kikelő vetés fejlődik, a később vetettek esirába hajlanak, kikelnek. Mégis jó az Isten.

Egyes vásáros helyekről érkezett értesítések szerint, az állatárakban lassu emelkedés észlelhető, gazdánk óvatosan járjanak el eladásainál. A dollár ára: 150—155 leu.

A múlt keddi piacon: buza 48—55, törökbuza 42—44, zab 19—21, burgonya, kevés felhozatal mellett 12, árpa 38—40, paszuly 30—35 leu árban kelt el vékánként.

A zöldséges piacon murok, petrezselyem, hagyma nagyobb mennyiségben található. Alma vékánként minőség szerint 8—18 leu árban kél el.

A rekviráló bonok beváltása. Felhívjuk a rekviráló bonok tulajdonosainak figyelmét arra, hogy ideiglenes elismervényeiket, bonjaikat 8 nap alatt nyújtsák be a vármegyei rekviráló vegyes bizottsághoz, mert a rekvirálások likvidálása 1921 évi dec. 31-ével bezárul.

Kiadó: a Könyvnyomda R. t. Olorheiu (Székelyudvarhely)
Cenz.: C. T. Sircu.

A erlaturi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

489—921. e. f. szám.

Árverési hirdetmény kivonat.

Firtos Eszter gagy lakos végrehajthatónak Vas Ferenc és neje Nagy Lina gagy lakosok végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 411 leu tőkekövetelés és járulékai behajtása végett a cristuri kir. járásbíró területén levő, Gagy községben fekvő s a gagy 167. sz. tjkönyvben A t. 1. sorszám 56., 57. hrsz. alatt foglalt ingatlaura 439 leu kikiáltási árban Lónárt Sándor és neje Balázs Zuzsánna javára bekebelezett hasznélvezeti jog fenntartásával elrendelte.

Az árverést 1921 évi december hó 20. napján délelőtt 9 órakor Gagy község házánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el. Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy az 1881: LX. t. c. 42. § ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881: LX. t. c. 147., 150., 170. §§; 1903: XL. t. c. 21. §)

Az aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígért senki sem akar, kötelek nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. (1908: XLI. t. c. 25. §)

Cristur, 1921 november hó.

Kelemen, s. k., járásbíró.

Pentru autentu

Ziruca Livius, cancellist.

Regatul Románia.

Dela Executor judecatoresc Odorhei-săcuesc.

232—921.

Árverési hirdetmény.

Alólított bírósági végrehajtó az 1881: LX. t. c. 102. § a értelmében közhírré teszi, hogy az odorheii kir. törvényszék 882/4—1920. sz. végzése folytán Schul Józsefnek 1319 leu 20 báni s jár. iránti ügyében a lefoglalt és 1720 leura becsült butorok, ágyneműek és üzleti áruk nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az odorheii kir. jbróság G. 3607/2—921. sz. végzése folytán fenti 1720 L. 20 báni s egyéb járulékai erejéig való megtartására Székelyderza községben 348. sz. a. 1921. évi november hó 26. napjának d. u. 1 órája határidőül kitzetik s ahhoz venni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőknek szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Olorhei, le 9 Novamrie 1921.

Ludovicus Nagy,

Executor judecatoresc.

SZÉKELY ÁRPÁD

táncanár diák-tanfolyamának a tervbevett dec. havi próbabájlját az adventi ünnepek miatt e hó 23-án, szerdán a Bukarest-szálló nagytermében tartja meg. Kezdeté este 8 órakor. Tánc reggelig. Belépő-jegy 10 L, diákoknak és kísézőknek 8 L.

Képzett gazdatiszt

és erdész azonnali belépésre állást keres, más megfelelő állást is elvállal. „Szorgalmas” jelige alatt beküldött szives ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít.

Reichenbergi kiállításon személyesen vásárolt
nagymennyiségű kitűnő minőségű angol és cseh szövetek
 megérkeztek, amelyek megtekintésére a tisztelt vásárló közönség figyelmét felhívom.
LÖBL R. Odorheiu Bul. Reg. Ferd. (volt Kossuth-u.) 25.

A székelyudvarhelyi aranyifjúság legközelebbi szórakozó helyei a

Székely Árpád okl. táncosnár
 ösztönző korszakai.

Az esti colonnenak minden szombat este 8-12 óráig a Bukarest-szálló nagytermében.

A diák-colonnenak minden vasárnap d. u. 1/2 4 órától 1/2 8-ig a gimnázium internátusának nagytermében tartatnak meg.

Eladó: egy teljes díófa háló és konyhaberendezés, íróasztal és szekrény jutányos áron. **Lőrincz József**, Str. Regina Elisaveta (Báthory u.) 18. sz.

Meghívó.

A székelyudvarhelyi birtokosság folyó évi **dec. 26-án** délután 1/2 3 órakor a Barkóczy Albert vendéglői helyiségében tartandó közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés 1919 ről.
3. Az 1920 ik évi számadások előterjesztése, a felmentvény megadása.
4. Pénztárnok választása.
5. A birtokossági tanács határozatai elleni felelőbevételek.
6. A közgyűlést megelőzően 8 nappal beadott indítványok tárgyalása.

Odorheiu, 1921. nov. 19. Az elnökség.

Uj Villanyfelszerelési üzlet, lakatos és gépjavitó műhely!

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy Str. Cloșca (Attila-u.) 9. szám alatt

Villanyfelszerelési üzletet, :: gépjavitó- és lakatos-műhelyt

nyitottam, hol mindennemű szakmába vágó munkákat, gépjavitásokat elvállalok gyorsan, pontosan és jutányos árak mellett.

Egyben szives figyelmét van szerencsém felhívni Strada **Principessa Ileana (Eötvös-u.) 4. sz. a.**

Balló-féleékszerület) nyitott villanyfelszerelési irodámra, hol mindenféle vilamos égők beszerezhetők, valamint új villanyos-berendezéseket és javítási munkálatokat d. e. 9-12, d. u. 2-5 óráig elvállalok és azokat szavatosság mellett pontosan teljesítem. Szives pártfogást kér, tisztelettel

PATAKY ELEK.

Elsőrendű fűrészrönköket

lucfenyő 24—60 fejevastagságú (Zopfstärke)

vesz

„VESTA“ Faértékesítőipar Vállalat R-t.

Sibiu—Nagyszeben.

„Hermes“
 hirdetés
 5215.

Uj műhely!

Uj műhely!

Ha olcsón és jól akar dolgoztatni, úgy keresse fel

BALÁSI ERNŐ kárpitos-műhelyét

Bulev. Regele Ferdinand (Kossuth-u.)

..... 43. szám alatt.....

Elvállalok angol bőr-, szalagarnitúrákat, ebédlő, heverő kis diványokat, matracokat, függönyözést, lakásberendezést, rolettázást, csomagolást, paplankészítést stb. minták és rajz szerint.

Uj műhely!

Uj műhely!

Barcsay Károly

női- és férfidivat üzletébe

megérkeztek nagymennyiségben, az őszi és téli idényre, legjobb minőségű és olcsó mosó flanellek 20 leutól, barchetok 20 leutól, divatos női- és férfi gyapju-szövetek 90 leutól, chifonok 17-50 leutól, kartonok 15 leutól, batiztok 14 leutól. — Női, férfi- és gyermektrikók, olcsó ruhák; nagy választék férfi kalapokban 40 leutól, nyak- kendők, harisnyák, keztük stb.

Temetkezési intézetemben

érec, tölgy- és fenyőfa koporsókban dús választék Halott-szállításokat, temetéseket a legdivatosabb kivitelben és elismert jutányos szolid árak mellett eszközölök, régi minőségű szemfedelek-njolag raktárra érkeztek.

Eladó Str. Principessa Mária (Szent-imre-u.) 14. sz. emeletes ház. Értekezhetni dr. Orbán Domokosnál Árpád-u. 6.

Egészséges szoptató-dajkát keresünk Sz.-udvarhelyre. Cim a kiadóhivatalban.

Jön a tél!

Legfinomabb

Rum és likör esszenciák

minden háztartásban nélkülözhetetlenek. Különösen ajánljuk páratlanul finom és zamatos :: :: ::

rum-esszenciánkat

Bürger Albert

vegyészeti gyára

Targu-Mures—Marosvásárhely.

Őszi és téli ruhákat, házi szőttes posztókat, fonalat és selymet, bársonyt és csipkét, szövetet minden színben művészielen

fest, tisztít

SCHMITZ

Odorheiu-Sz.-udvarhely, Malom-u. 21. a legolcsóbb árak mellett.

— Gyászruhákat 24 óra alatt. —

Férfi ruha tisztítása 35 lei, festése 100—120 lei.

Hirsch Rudolf divatáru üzletébe új és olcsó árak érkeztek:

Férfi gyapju posztók métere . . . 110, 125, 160 Lei.
 Női posztók és szövetek métere . . . 90, 100, 165 Lei.
 Flanell parchetok métere . . . 20, 24, 28, 35, 40 Lei.
 Férfi- és női esőernyők . . . . . 130, 140 Lei.
 Kalapok 40, 45, 50 60 70 Lei.

Nagy választék zsefképekben, kretonokban, szőttekben, harisnyákban stb.